

ผู้ขีดขวาง
การสร้างบารมี

ชนเหล่าใด จักสำรวมจิต
ที่ท่องเที่ยวในที่ไกลๆ เทียวไปดวงเดียว
ไม่มีสรีระ มีถ้ำเป็นที่อาศัย
ชนเหล่านั้น จะพ้นจากเครื่องผูกแห่งมาร

๑๖๕

เวลาแห่งการเจริญสมาธิภาวนา เป็นเวลาที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะเราจะได้ประพฤติปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นลัทธิธรรมนำพาชีวิตให้เข้าถึงความสุขหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งมวล เมื่อได้ฟังธรรมและปฏิบัติธรรม ก็จะเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตแล้วมุ่งแสวงหาสาระอันแท้จริง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันสูงสุด เพื่อให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหลาย

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“**ทฺรจกมฺ อเกจรี อสรีรํ คฺกุหาสยํ**
เย จิตฺตํ สญฺญเมสฺสนนฺติ โมกฺขนฺตํ มารพณฺนา.

ชนเหล่าใด จักสำรวมจิต ที่ท่องเที่ยวในที่ไกลๆ เทียบไประดับเดียว ไม่มีสรีระ มีถ้าเป็นที่อาศัย ชนเหล่านั้น จะพ้นจากเครื่องผูกแห่งมาร”

การฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง รักษาใจดวงนี้ให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ อดมไปด้วยกุศลธรรมให้ได้ตลอดเวลา เป็นสิ่งที่สำคัญต่อชีวิตของเรา เพราะปกติของใจที่ยังไม่ได้ฝึก มักจะแล่นไปตามอารมณ์ที่ชอบใจ คิดไปในเรื่องคน ลัทธิ สิ่งของ ซึ่งเป็นเรื่องนอกตัว เมื่อใจไม่ได้อยู่ที่ต้นแหล่งของสติของปัญญา จึงทำให้ถูกกิเลสมารคอยบังคับบัญชาเราได้ คำว่ามารหรือพญามาร

หมายถึง ผู้ขวางความดีนั้น เราจะได้ยินได้ฟังกันอยู่บ่อยๆ

ในพระไตรปิฎกมีบันทึกไว้หลายแห่ง แต่ก็ไม่ได้บอกลักษณะของมารว่า มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร เราจะเห็นมารตัวจริงได้ ก็ต่อเมื่อใจหยุดนิ่งได้อย่างสมบูรณ์แล้วเท่านั้น ซึ่งปกติของมารจะคอยขัดขวางคนทำความดี ให้มีอุปสรรคต่างๆ นานา แต่มารไม่สามารถบังคับผู้มีใจหยุดนิ่งดีแล้วได้ จะบังคับได้ก็เฉพาะผู้ที่มัวสนใจไปในเรื่องไร้สาระ สงสัยออกนอกศูนย์กลางกายเท่านั้น สอดกิเลสอาสวะเข้าไปบังคับบัญชามนุษย์ให้ทำบาปอกุศลบ้าง ให้ประทุษร้ายผู้บริสุทธิ์ด้วยวิธีการต่างๆ บ้าง

*ดังเรื่องที่เกิดขึ้นในสมัยพุทธกาล ขณะที่พระมหาโมคคัลลานเถระ กำลังเดินจงกรมอยู่กลางแจ้ง ท่านได้ถูกมารเข้าไปสิงอยู่ในท้อง มีความรู้สึกวาท้องของท่านเหมือนมีถั่วหมักหนักเหมือนหินอยู่ภายใน ท่านสงสัยจึงสอดส่องญาณเข้าไปดู ก็เห็นมารเข้าไปอยู่ในท้องของท่าน ท่านจึงกล่าวกับมารว่า “มารผู้ลามก ท่านจงออกมาเดี๋ยวนี้ ท่านอย่าเบียดเบียนเราเลย เพราะการเบียดเบียนนั้นจะเป็นทุกข์แก่ท่านตลอดไป”

ขณะที่กล่าวกับมารนั้น พระมหาโมคคัลลานะทราบวามารกำลังคิดว่า ท่านไม่เห็นมาร ท่านจึงกล่าวย้ำข้อความเดิม

และกล่าวเสริมว่า “มารผู้ลามก เรารู้จักท่านและรู้ว่าท่านคิดอะไรอยู่ ท่านอย่าเข้าใจว่า เราไม่รู้จักท่านนะ” เมื่อมารได้ยินดังนั้น จึงทราบว่พระมหาโมคคัลลานะรู้แล้ว มารจึงออกมาอยู่ที่ข้างประตูพระวิหาร พระโมคคัลลานะกล่าวว่า “มารเอ๋ย เราเห็นท่านยืนอยู่ข้างบานประตู ท่านอย่าเข้าใจว่าเราไม่เห็นท่าน เมื่อก่อนเราเคยเป็นมารชื่อทูลี มีน้องสาวชื่อกาลิ ท่านเป็นบุตรน้องสาวของเรา และเป็นหลานชายของเราเอง” เมื่อท่านทักทายมารจบแล้ว ก็ได้เล่าเรื่องในอดีตให้มารฟังว่า

ในสมัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า กกุสันธะ พระองค์มีมหาสาวกชื่อวิรุระและลัญชีวะ มีอยู่ครั้งหนึ่ง พระลัญชีวะนั่งเข้าลัญญาเวทียตินิโรธอยู่ใต้โคนไม้ พวกคนเดินทางเห็นท่านนั่งนิ่งก็เข้าใจผิดคิดว่าท่านมรณภาพแล้ว จึงได้ช่วยกันจุดไฟเผาท่านแล้วก็จากไป พอครบกำหนดรุ่งเช้า พระลัญชีวะ ก็ออกจากนิโรธสมาบัติ แล้วเดินบิณฑบาตเข้าไปในหมู่บ้าน ชาวบ้านเห็นท่านเดินมาด้วยผิวพรรณที่เปล่งปลั่ง ผ่องใส เกิดความอัศจรรย์ใจยิ่งนักที่ไฟไม่อาจทำอันตรายท่านได้ พร้อมกับได้บอกถึงการกระทำของพวกตนเอง อีกทั้งได้ขอมาลาโทษที่ได้ทำพลั้งพลาดล่วงเกินท่าน

ในครั้งนั้น พระมหาโมคคัลลานะเคยเป็นมารชื่อทูลี ท่านมีความคิดว่า เราจะดลใจพวกชาวบ้านให้ด่าบาริษา

๑๓๒

เบียดเบียนพวกภิกษุผู้มีศีลมีกัลยาณธรรม เพื่อจะให้ภิกษุสงฆ์
มีจิตหวั่นไหว แล้วตกอยู่ภายใต้อำนาจของท่าน พระภิกษุเมื่อ
ถูกตำว่า ก็เกิดความหวั่นไหว แล้วตกอยู่ภายใต้อำนาจของท่าน
จึงไม่อาจหาญในการแสดงธรรม ที่จะสั่งสอนมนุษย์ให้เข้าถึง
ธรรมได้ เมื่อชาวบ้านละโลกไปจึงตกรกกันมากมาย

พระพุทธองค์เมื่อทรงทราบความนั้น จึงประทานโอวาท
ว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกชาวบ้านถูกทูลีमार دلใจ ชักชวนให้ด่า
บริภาษเบียดเบียนภิกษุพวกเธอรู้เหตุนี้แล้วจงอย่ามีจิตเศร้าหมอง
ให้พวกเธอเจริญสมาธิภาวนา ตั้งจิตอยู่ในพรหมวิหารธรรม
แผ่ไปทุกทิศทุกทางโดยไม่มีประมาณ เธอก็จะเอาชนะนะมารได้”
พวกภิกษุก็ปฏิบัติตามพุทธโอวาท จนสามารถหลุดจากการบังคับ
บัญชาของทูลีमार ได้

เมื่อทูลีमारบังคับเหล่าภิกษุไม่ได้ จึงเปลี่ยนอุบายใหม่
โดย دلใจชาวบ้านให้มาลัการะ เคารพ นับถือ บูชาภิกษุทั้งหลาย
โดยหวังจะให้ภิกษุติดในลาภลัการะ จิตใจจะได้หวั่นไหว
ทูลีमारจะได้ช่องเข้าบังคับพระภิกษุ ก็ปรากฏว่า ภิกษุผู้ประมาท
ก็หลงติดในลาภลัการะ มีจิตฟุ้งซ่าน ไม่เป็นอันประพฤติธรรม
ไม่อาจหาญในการแสดงธรรมให้มหาชนฟัง แต่คนที่ทำบุญ
ทำลัการะ เคารพ นับถือ บูชาภิกษุสงฆ์ก็ได้บุญบารมี เมื่อละ
โลกไปก็เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์กันมากมาย

๑๓๓

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงทราบความเป็นไปทั้งหมดจึงตรัสเตือนเหล่าภิกษุว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอถูกมารดลใจอีกแล้ว เพราะไม่สำรวมอินทรีย์ ให้พวกเธอจงพิจารณาความไม่งามในร่างกาย ให้เห็นว่าเป็นของปฏิกุลไม่น่ายินดี แล้วเธอจะหลุดพ้นจากบ่วงมาร” เมื่อพระภิกษุนำไปปฏิบัติ ก็ทำให้ไม่ติดในลาภสักการะ จึงไม่ถูกทูลีमारบังคับเอาได้ เมื่อทูลีमारรู้ว่าทำอะไรภิกษุสงฆ์ไม่ได้ ก็เกิดความโกรธกระวนกระวายขึ้นมาอย่างหนัก

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่พระผู้มีพระภาคเจ้ากำลังเสด็จบิณฑบาต โดยมีพระวิรุระเป็นปัจฉาสมณะ ทูลีमारก็เข้าไปสิงเด็กคนหนึ่งให้เอาก้อนหินขว้างพระผู้มีพระภาคเจ้า แต่ก้อนหินโดนศีรษะพระวิรุระ จนแตกเลือดไหลเป็นทาง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงชำเลืองดู ก็รู้ว่าเป็นการกระทำของมาร จึงตรัสว่า “ทูลีमारเจ้าทำเกินไปแล้ว เจ้าไม่รู้ประมาณตัวเองเลย” ขณะที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสอยู่นั้น มหาปฐพีแม่น้ำ ๒๔๐,๐๐๐ โยชน์ ไม่อาจรองรับกรรมหนักของทูลีमार ได้แยกออกเป็นช่องให้เปลวไฟอันโชติช่วงจากมหานรกปรากฏขึ้นมา แล้วดูทูลีमारลงไปทันที

ทูลีमारหมกหม้อยู่ในมหานรก ถูกทรมานนานหลายพันปีนรก เมื่อเทียบกับเวลาในโลกมนุษย์ นับเป็นเวลายาวนานทีเดียว และยังคงต้องหมกหม้อยู่ในอุสสทนรกนานถึงหมื่นปีนรก เสวย

๑๗๔

ทุกขเวทนาแสนสาหัส พระมหาโมคคัลลานะท่านได้เล่าเรื่องนี้ให้มารซึ่งเป็นหลานของท่านฟัง เมื่อมารได้ฟังแล้ว ก็เสียใจ ละอายในการกระทำของตนเอง จึงได้อันตรธานหายไป ไม่กล้ามารบกวนท่านอีก

เห็นได้ว่า มารหรือพญามารซึ่งเป็นผู้ขวางการสร้างความดีของเรานั้น จะมีอุปนิสัยมากไปด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง มีความเห็นผิดคิดว่าพระรัตนตรัยไม่มีคุณ และทำทุกวิถีทางเพื่อให้ร้ายพระรัตนตรัย ประทุษร้ายผู้บริสุทธิ์ที่มีมรรคผล นิพพานเป็นแก่นสาร อยากจะให้มนุษย์ทั้งโลกตกอยู่ภายใต้การบังคับของเขา ให้ทำความชั่วต่างๆ และเมื่อมารบังคับใครไม่ได้ ดั่งใจ ก็จะไม่พอใจแค้นขุ่นเคืองใจ ใช้วิธีที่รุนแรงทำลายให้พินาศย่อยยับ แต่ถึงอย่างไรธรรมะย่อมชนะอธรรมเสมอ ในที่สุดมารก็ต้องพ่ายแพ้ต่อความดี

ดังนั้น เราอย่ายอมให้เขาบังคับ ให้เอาชนะด้วยกำลังใจ ที่บริสุทธิ์เข้มแข็ง มุ่งมั่นทำความดีของเราต่อไปอย่างไม่หวั่นไหว และให้ช่วยกันขยายบ้านกัลยาณมิตรให้มากๆ ชักชวนผู้มีบุญมาร่วมกันทำความดี ทำใจให้ผ่องใสด้วยการหมั่นทำใจให้หยุดนิ่งทุกๆ วัน ให้เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้ แล้วเราจะหลุดพ้นจากการบังคับบัญชาของพญามาร จะมีความเป็นใหญ่ในตัว เป็นอิสระอย่างแท้จริงกันทุกๆ คน